

Els informes toponímics de l'IEC són vinculants

written by Cabassers.org | 05/11/2024

El passat 28/10/2024 [vam adreçar una queixa](#) a l'Oficina de Garanties Lingüístiques del Govern que corregís la toponímia "oficial" no normativa, contrària a la Llei de Política Lingüística. El 5 de novembre de 2024 hem rebut resposta a la sol·licitud, que transcrivim tot seguit:

Hola,

El febrer del 2023 el Departament de Política Lingüística (aleshores Secretaria de Política Lingüística) va fer una consulta a l'Assessoria Jurídica del Departament de Cultura relativa al tema que plantejés i a la possibilitat de promoure una revisió de l'ortografia de les formes toponímiques oficials actuals d'acord amb la normativa vigent aplicable a les denominacions dels municipis.

En aquest sentit, l'informe emès per l'Assessoria Jurídica indicava que "les corporacions locals han de respectar la normativa establerta per l'Institut d'Estudis Catalans, d'acord amb la seva norma reguladora, però cal tenir en compte que els informes que emet l'Institut són preceptius, però en cap cas, vinculants". Tenint en compte la normativa actual en matèria toponímica i de canvi de nom dels municipis, afegia "...tot i que el Govern, a proposta del conseller de Governació i Administracions Públiques, pugui proposar als municipis les rectificacions de nom que consideri convenientes, la potestat per aprovar o modificar el nom d'un municipi correspon exclusivament al Ple de l'ajuntament, el qual ha d'aprovar un acord amb el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació municipal."

Per tant, d'acord amb el que disposa l'article 30.1 del

Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, la denominació d'un municipi només es pot canviar si així ho acorda el seu ajuntament i s'ha de dur a terme per mitjà del procediment establert a l'article 31. Ara per ara, doncs, la llei no permet fer cap acció comuna, ja que es tracta d'una decisió que ha de prendre cada Ajuntament per majoria absoluta del seu ple. Representants d'aquest Departament van ser presents en l'acte que va organitzar l'Ajuntament de Cabacés el 12 de juliol per tractar el tema del canvi de nom del municipi. Entenem, doncs, que és una qüestió que preocupa l'Ajuntament i que s'està plantejant, atès que aquest era el segon acte obert que es feia amb el mateix objectiu informatiu.

Gràcies per utilitzar aquest servei.

*Departament de Política Lingüística
Generalitat de Catalunya*

Destaca, en primer lloc, que la resposta l'han fet arribar per correu electrònic, al cos del text, sense signatura digital de ningú que se'n faci responsable. També crida l'atenció el tractament de "tu" i l'encapçalament informal "Hola". La resposta ve a dir, bàsicament, que el Govern no pot fer cap acció de conjunt per obligar aquests ajuntaments a complir la Llei de Política Lingüística i que la decisió l'ha de prendre cada ajuntament per majoria absoluta del seu ple. Explica que el febrer de 2023 un informe de l'Assessoria Jurídica del Departament de Cultura va determinar que els informes toponímics de l'IEC "no són vinculants". Els fonaments de dret i la praxi, en canvi, desmenteixen categòricament aquesta afirmació:

En primer lloc l'art. 18.1 de la Llei 1/1998 de política lingüística deixa clar que els topònims de Catalunya tenen com a única forma oficial la catalana d'acord amb la normativa de

l'IEC. En segon lloc, la Llei 8/1991 sobre l'autoritat lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans diu a l'art. 1 que se'l reconeix com "la institució encarregada d'establir i actualitzar la normativa lingüística del català". Per tant difícilment un informe emès per l'autoritat lingüística pot no ser vinculant. I la praxi així ho corrobora: el [DECRET 397/2004, de 5 d'octubre, pel qual es denega el canvi de nom del municipi de Josa i Tuixén pel de Josa i Tuixent](#) i l'[ACORD GOV/72/2016, de 7 de juny, pel qual es denega el canvi de nom del municipi de la Torre de Cabdella pel de la Torre de Capdella](#) van denegar l'oficialització de deturpacions justament perquè l'IEC havia emès informes desfavorables. Si fos certa l'afirmació que els seus informes no són vinculants res no hauria impedit oficialitzar les formes preteses per aquells ajuntaments.

Només cal fer un cop d'ull als [expedients](#) que va instruir el llavors Departament de Governació per a veure que l'informe toponímic de l'IEC, a més de preceptiu, és vinculant, i és el seu dictamen el que s'utilitza per a invalidar, de facto, l'acord d'un ple:

El Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge va fer arribar l'informe de l'Institut d'Estudis Catalans a l'Ajuntament de la Torre de Cabdella per tal que es pronunciés sobre la proposta d'aquesta institució en el termini de tres mesos, de conformitat amb el que estableix l'article 4.2 del Decret 139/2007, de 26 de juny, pel qual es regulen la denominació, els símbols i el registre d'ens locals de Catalunya.

Per acord del Ple de 9 de març de 2016, l'Ajuntament de la Torre de Cabdella es va ratificar en la seva proposta de canvi de denominació. Aquest acord va ser comunicat al Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge l'11 de març de 2016.

Atès que l'acord adoptat per l'Ajuntament de la Torre de Cabdella no s'adiu amb el pronunciament de l'informe de l'Institut d'Estudis Catalans, correspon al Govern, a proposta del Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge, amb audiència prèvia del municipi, adoptar la resolució definitiva de l'expedient.

Per tot això, tenint en compte que la denominació proposada per l'Ajuntament de la Torre de Cabdella vulnera el contingut de l'article 18 de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, segons el qual els topònims de Catalunya tenen com a única forma oficial la catalana, d'acord amb la normativa lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans;

Atès el que disposen els articles 30 a 32 del Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, i els articles 2 a 4 del Decret 139/2007, de 26 de juny, pel qual es regulen la denominació, els símbols i el registre d'ens locals de Catalunya;

D'acord amb l'informe de l'Institut d'Estudis Catalans, es proposa denegar el canvi de nom del municipi de la Torre de Cabdella pel de la Torre de Capdella atès que conté incorreccions lingüístiques i no s'adiu amb la toponímia catalana.

Barcelona, 7 d'abril de 2016

La resposta pública de l'Administració [no ha variat els darrers 25 anys](#): que l'únic que té potestat per a canviar un topònim és el ple del seu ajuntament. I sí, hi estem totalment d'acord, però el ple no té cap potestat per a determinar com s'escriu aquest topònim, tasca que la llei reconeix exclusivament a l'IEC. A cadascú les competències que li pertocuen. Els procediments de la mateixa administració, quan s'enfronta a pretensions de canvis de nom que no compleixen la Llei de Política Lingüística, ho proven.

De fet hi ha [jurisprudència del Tribunal Suprem](#) que

circumscriu l'autonomia municipal, en toponímia, dintre de l'espai que li correspon, que no és altre que el marc de la llei, amb l'obligació de complir la legislació lingüística autonòmica. Ho fa remarcant que «Pero es que además, en el caso concreto que se examina, la actuación de la Junta de Galicia es meramente automática y responde al mandato impuesto por el artículo 10 de la Ley 3/1983, de tal manera que si conforme a dicho precepto “los topónimos de Galicia tendrán como única forma oficial la gallega”, el Decreto se limita a traducir a esta lengua vernácula el nombre castellano, con lo que el requisito establecido en el artículo 13.1 de la Ley de Bases del Régimen Local para el supuesto de alteración no tiene sentido en este caso concreto». La Llei 1/1998, de Política Lingüística, és un calc de la gallega, i diu que “els topònims de Catalunya tenen com a única forma oficial la catalana”. No hauria de caldre res més perquè el Govern ordeni a MuniCat la inscripció del topònim Cabassers, en llengua catalana, al registre oficial.

Crida l'atenció que el Departament de Política Lingüística digui al seu escrit que representants seus van ser presents a l'acte que organitzà l'Ajuntament de Cabassers el [12 de juliol de 2024](#) “per tractar el tema del nom del municipi” i que digui que això prova que la qüestió “preocupa a l'Ajuntament” i que “s'està plantejant”. Poca atenció devien prestar, perquè en aquell acte, que havia de ser informatiu, l'alcalde va acceptar celebrar una consulta popular no referendària sobre si l'Ajuntament ha de complir o no la llei, que evidentment no es pot ni convocar per il·legal. En realitat l'únic que pretén aquest ajuntament caducat és [aferrar-se al que sigui per no canviar el topònim franquista del municipi](#).

Finalment un detall: es produeix la paradoxa que el Departament de Política Lingüística usa al seu escrit la forma “Cabacés”, contrària a la Llei de Política Lingüística (com si usés Vich, Bañolas, Serchs o Figueras).

[05/11/2024]